

MELDCODE HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING ENSCHEDESE SCHOOLVERENIGING

INTERNATIONAAL VERDRAG INZAKE DE RECHTEN VAN HET KIND:

Artikel 19 Bescherming tegen kindermishandeling

Het kind heeft recht op bescherming tegen alle vormen van lichamelijke en geestelijke mishandeling en verwaarlozing zowel in het gezin als daarbuiten. De overheid neemt maatregelen ter preventie en signalering hiervan en zorgt voor opvang en behandeling.

Bureau Jeugdzorg/Advies- en Meldpunt Kindermishandeling:

0900 123 123 0 landelijk telefoonnummer (5 cent per minuut)

Steunpunt Huiselijk Geweld:

0900 126 26 26 landelijk telefoonnummer (5 cent per minuut)

Politie 112 alarmnummer (gratis) **0900 8844** als er geen spoed is (lokale gesprekskosten)

Enschedese Schoolvereniging
Tichelweg 7
7523 AL Enschede
Tel: 053-4311000
E-mail: info@esv-school.nl
Homepage: www.esv-school.nl

Inhoud:

1. Verantwoording meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling pag. 3
2. Stappenplan pag. 4
3. Verantwoordelijkheden pag. 6

Bijlagen:

1. Vormen van mishandeling pag. 7
2. Scheiden van persoonlijke meningen en feiten pag. 8
3. Tips en valkuilen in gesprekken met ouders pag. 10

1. Verantwoording meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Sinds 1 juli 2013 zijn organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren op grond van de Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling verplicht om een meldcode te hanteren. De meldcode richt zich op huiselijk geweld en kindermishandeling. Basisscholen vallen ook onder deze wet.

Het bevoegd gezag van *de Enschedese Schoolvereniging* is verantwoordelijk voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan zijn cliënten (hierna te noemen leerlingen of ouders) en deze verantwoordelijkheid is zeker ook aan de orde in geval van dienstverlening aan leerlingen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling. Van de beroepskrachten die werkzaam zijn bij de *Enschedese Schoolvereniging* wordt op basis van deze verantwoordelijkheid verwacht dat zij in alle contacten met de leerlingen attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen.

De *Enschedese Schoolvereniging* stelt een meldcode vast zodat de beroepskrachten die binnen de *Enschedese Schoolvereniging* werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling.

De *Enschedese Schoolvereniging* legt in deze code vast op welke wijze zij de beroepskrachten bij deze stappen ondersteunt.

Onder *huiselijk geweld* wordt verstaan: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring. Onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex-) partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden.

Onder *kindermishandeling* wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Daaronder wordt ook begrepen eerge relateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten.

Onder *beroepskracht* wordt in deze code verstaan: alle beroepskrachten die voor de *Enschedese Schoolvereniging* werkzaam zijn en die in dit verband aan leerlingen van de organisatie zorg, begeleiding, onderwijs, of een andere wijze van ondersteuning bieden.

Onder *cliënt/leerling* in deze code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de beroepskracht zijn professionele diensten verleent.

De Wet bescherming persoonsgegevens, op de *Enschedese Schoolvereniging* vormgegeven in en gedrags- integriteitscode en de Wet op de jeugdzorg, *alsmede de komende Jeugdwet* worden in achtgenomen.

Meldcode in relatie tot het beroepsgeheim en de meldrechten kindermishandeling en huiselijk geweld.

De twee wettelijke meldrechten voor huiselijk geweld en voor kindermishandeling bieden alle

beroepskrachten met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht, het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld te melden, ook als zij daarvoor geen toestemming hebben van de leerling/ouders, verzorgers. Zie voor de wetteksten artikel 53 lid 3 Wet op de jeugdzorg en artikel 21d lid 3 Wet maatschappelijke ondersteuning. Deze beide wettelijke meldrechten maken een inbreuk mogelijk op het beroepsgeheim van bijvoorbeeld artsen, psychiaters, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers, psychologen, pedagogen, verloskundigen en werkers in de jeugdzorg of in de reclassering. De stappen van de meldcode beschrijven hoe een beroepskracht met een geheimhoudingsplicht op een zorgvuldige wijze omgaat met deze meldrechten.

2. Stappenplan

Stap 1: signaleren

Stap 2: intern overleg/ advies AM(H)K

Stap 3: gesprek met ouders

Stap 4: ernst taxeren

Stap 5: beslissen

Stap 1: In kaart brengen van signalen. (zie bijlage 1)

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten in kaart en leg deze vast. Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontcracht. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.

Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

Signalen van geweld door een beroepskracht in een zorg – of onderwijsrelatie

Gaan de signalen over mogelijk geweld gepleegd door een beroepskracht ten opzichte van een leerling, meld de signalen dan bij de directie, conform de interne richtlijnen. In dat geval is dit stappenplan *niet* van toepassing.

Signalen van geweld tussen leerlingen

Signalen over mogelijk geweld gepleegd tussen leerlingen op school vallen niet onder het stappenplan van de meldcode. Deze signalen worden gedocumenteerd in het Iris-incidentensysteem.

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, het Steunpunt Huiselijk Geweld of een deskundige op het gebied van letselduiding.

Bespreek de signalen met een deskundige collega/intern begeleider. Vraag zo nodig ook advies aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, aan het Steunpunt Huiselijk Geweld of aan een deskundige op het gebied van letselduiding, als er behoefte is aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak) van letsel.

Advies bij specifieke vormen van geweld over mogelijke risico's van vervolgstappen

Is er binnen de instelling onvoldoende kennis aanwezig over de aanpak van specifieke vormen van geweld, zoals eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, seksueel misbruik en vrouwelijke genitale verminking, vraag dan **altijd** advies aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld over de vervolgstappen. Dit advies is ook van belang om mogelijke veiligheidsrisico's van eventuele vervolgstappen zorgvuldig af te kunnen wegen. Leg de uitkomsten van de collegiale consultatie en/of het gegeven advies vast in het leerlingdossier.

Stap 3: Gesprek met de ouders. (zie bijlagen 2 en 3)

Bespreek de signalen met de ouders. Is er ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de ouders raadpleeg dan een deskundige collega/intern begeleider en/of het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.

- Leg de ouder(s), verzorgers het doel uit van het gesprek;
- Beschrijf de feiten die zijn vastgesteld en de waarnemingen die zijn gedaan;
- Nodig de ouder(s), verzorgers uit om een reactie hierop te geven.

Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder(s), verzorgers, is alleen mogelijk als:

- Er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de leerling, die van u zelf, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn.
- Als er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de cliënt door dit gesprek het contact met de school zal verbreken en dat de leerling daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het mogelijk geweld.

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en vraag in geval van twijfel altijd (opnieuw) advies aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de ouder(s), verzorgers het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. Raadpleeg in geval van

twijfel altijd (opnieuw) het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld. Zij bieden ondersteuning bij het wege van het geweld en van de risico's op schade en zij kunnen adviseren over vervolgstappen.

Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden. Hulp organiseren en effecten volgen.

Wanneer op basis van een goede afweging in stap 4, de leerling en zijn/haar gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling beschermd kunnen worden:

- **Organiseer** dan de noodzakelijke hulp;
- **Volg** de effecten van deze hulp;
- **Doe** alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint.

Melden en bespreken met de ouder(s), verzorgers.

Is het niet mogelijk de leerling voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling te beschermen of is er twijfel over de interventie:

- Meld het vermoeden bij de aandachtsfunctionaris, het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of bij het Steunpunt Huiselijk Geweld.
- Sluit bij de melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan als de informatie die gemeld wordt van anderen afkomstig is;
- Overleg bij de melding met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld wat er na de melding, binnen de grenzen van de gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog gedaan kan worden om de leerling en zijn/haar gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

Besprek de melding vooraf met de ouder(s), verzorgers:

- Leg uit waarom er een melding gedaan wordt en wat het doel daarvan is.
- Vraag de ouder(s) uitdrukkelijk om een reactie.
- In geval van bezwaren van de ouder(s), verzorgers, overleg op welke wijze er tegemoet gekomen wordt aan deze bezwaren.
- Is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om de leerling te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in de afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling door het doen van een melding daartegen te beschermen.

- Doe een melding als de bescherming van de leerling de doorslag moet geven:

Er hoeft geen contact te zijn met de ouder(s), verzorgers:

- Als er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de leerling, die van u zelf, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn.
- Als er een goede reden is om te veronderstellen dat de ouder(s), verzorgers daardoor het contact met de school verbreken.

3. Verantwoordelijkheden

Verdeling van verantwoordelijkheden voor het zetten van de stappen en het beslissen

Enschedese Schoolvereniging
Tichelweg 7
7523 AL Enschede
Tel: 053-4311000
E-mail: info@esv-school.nl
Homepage: www.esv-school.nl

over het al dan niet doen van een melding.

Het zetten van stap 1 van de meldcode is een verantwoordelijkheid van alle beroepskrachten die binnen de *Enschedese Schoolvereniging* werkzaam zijn. De vervolgstappen worden genomen in overleg met de directie en de intern begeleider. Beiden zijn tevens aandachtsfunctionaris.

Als aandachtsfunctionaris huiselijk geweld of kindermishandeling kunnen worden geraadpleegd:

Paul Groot (directeur)

Trudy Amelink (intern begeleider)

Verantwoordelijk voor het besluit in stap 5 voor het al dan niet doen van een melding is:

Paul Groot (directeur)

Verantwoordelijkheden van de Enschedese Schoolvereniging

Gelet op de Wet verplichte meldcode draagt het bevoegd gezag van de *Enschedese Schoolvereniging* er zorg voor dat:

- Er binnen de organisatie een meldcode beschikbaar is die voldoet aan de eisen van de wet.
- Er binnen de organisatie bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode.
- Regelmatig een aanbod wordt gedaan van trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering zodat beroepskrachten voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code.
- De meldcode wordt opgenomen in het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers.
- Er voldoende deskundigen beschikbaar zijn die de beroepskrachten kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code.
- De meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie.
- De werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en dat zo nodig acties in gang worden gezet om de kennis en het gebruik van de meldcode te bevorderen.

Bijlagen:

1. Vormen van mishandeling

Lichamelijke mishandeling.

Dit zijn alle vormen van lichamelijk geweld, zoals slaan, schoppen, knijpen, opzettelijk toebrengen van verwondingen, een kind met opzet laten vallen etc. Maar ook het Shaken baby syndroom en Munchhausen bij proxy of Factitious Disorder by Proxy, waarbij ouders hun kind opzettelijk ziek maken of beweren dat het ziek is.

Psychische mishandeling.

Wanneer een kind door de ouders regelmatig wordt uitgescholden, wanneer ze laten weten dat het ongewenst is of wanneer ze het kind opzettelijk bang maken, valt dit onder psychische mishandeling. Het is gedrag dat een negatieve invloed kan hebben op de psychische ontwikkeling van kinderen, zoals schelden, kleineren, bedreigen, te hoge eisen stellen, etc.

Lichamelijke verwaarlozing.

Een kind krijgt niet de zorg of verzorging die het nodig heeft. Hierbij kan gedacht worden aan structureel te weinig of slechte voeding krijgen, slechte huisvesting, gebrekkig toezicht, onvoldoende hygiëne of onthouden van medische zorg.

Psychische verwaarlozing.

Het doorlopend tekort aan positieve aandacht voor het kind. Het negeren van de behoefte van het kind aan liefde, warmte, geborgenheid en steun.

Seksueel misbruik.

Iedere (poging tot) seksuele aanraking van een kind door een volwassene. Waaronder ook het gedwongen worden pornofilms of seksuele handelingen te bekijken.

Getuige zijn van geweld tussen ouders.

Hieronder wordt verstaan het getuige zijn van partnergeweld. Getuige zijn betekent dat een kind het geweld ziet, hoort, de dreiging volgt of de gevolgen van het geweld meemaakt (b.v. de blauwe plekken bij moeder of het vluchten naar een opvangplek).

2. Scheiden van persoonlijke meningen en feiten

Je eigen waarden en normen en alle ervaringen die je in je leven hebt opgedaan spelen een grote rol in de waarneming. Het is goed om je hiervan bewust te zijn. Dat helpt je namelijk om vragen te stellen bij wat je ziet en waarneemt. Want je ziet namelijk niet de waarheid, maar je ziet de gebeurtenissen door je persoonlijke bril. Pablo Picasso heeft dit heel mooi omschreven. Hij zei eens: 'Als er maar één enkele waarheid bestond, zou men niet honderd verbeeldingen van hetzelfde thema kunnen schilderen'.

Studenten die een jaar op uitwisseling zijn geweest, hebben ook vaak een mooie ervaring opgedaan. Ze hebben geleerd dat het elders niet per definitie beter of slechter is, maar anders.

Het is belangrijk om je bewust te zijn, dat je in eerste instantie subjectief waarneemt. Het vraagt enige oefening om te kijken naar feiten. Dit kan je helpen om zaken van meerdere kanten te bekijken, vragen te stellen en in eerste instantie oordeelsvrij over iets na te denken.

Zeker bij een vermoeden van kindermishandeling is dit erg belangrijk. Zodra je afgaat op je persoonlijke mening, kom je al gauw in een discussie terecht. Want wat is waar? Kun je dan nog wel zonder beschuldigende toon het gesprek aan gaan? Kun je het dan nog wel hebben over de zorgen die je hebt of is de ouder/verzorger al bij voorbaat schuldig?

Dit is ook erg belangrijk als je wel gaat melden. Dan komen ook zaken zwart op wit te staan. De wijze waarop zaken benoemd zijn, kan maken dat de ouders zich al bij de melding veroordeeld voelen en dat het laatste restje vertrouwen dat ze mogelijk nog in jou of de school hebben kwijt raken.

Persoonlijke mening

Het kind krijgt vaak veel te weinig eten mee naar school.

Feit

Het kind heeft drie van de vier keer alleen een gevulde koek mee als lunch en heeft nooit drinken bij zich.

Persoonlijke mening

Vader gaat heel ruw met het kind om.

Feit

Ik heb zeker al drie keer gezien dat vader het kind aan de bovenarm pakte en het kind achter zich aan trok. Ook heb ik gezien dat vader het kind een klap aan zijn hoofd gaf.

Persoonlijke mening

Ik vind dat de ouders nauwelijks aandacht schenken aan het kind, het kind wordt verwaarloosd.

Feit

Ik heb geconstateerd dat het kind de meeste keren geen gymkleding bij zich heeft, nog tot zeker november in zomerkleding rondloopt. Op briefjes vanuit school, waar een reactie op wordt verwacht van de ouders, komt zeer zelden een antwoord. Tijdens een uitstapje met school heeft het kind nooit de door school gevraagde spullen bij zich zoals laarsjes of een lunchpakket.

Persoonlijke mening

Het kind is op seksueel gebied veel te wijs voor haar leeftijd.

Feit

Het kind is zes jaar. Op het schoolplein praat hij vaak over seksuele handelingen en hij omschrijft deze handelingen gedetailleerd.

Persoonlijke mening

Het kind wordt weggehouden bij haar leeftijdsgenootjes.

Feit

Ik zie dat het kind altijd direct met moeder naar huis gaat. Het kind vertelt op school dat ze na schooltijd van haar moeder niet bij andere kinderen mag spelen, terwijl ze zegt dit wel graag te willen.

3. Tips en valkuilen in gesprekken met ouders.

Tips:

Een goede voorbereiding.

Hierbij kan onder andere gedacht worden aan wie het gesprek gaat voeren. De eigen leerkracht, de aandachtsfunctionaris of iemand met een bepaald gezag. Waar en wanneer. Bereid de kern van je boodschap voor. Wat is de beste openingszin. Zorg dat je de feiten paraat hebt.

Kom direct met je boodschap.

Begin niet over koetjes en kalfjes. Je hebt de ouders gevraagd om een zorgelijke situatie te bespreken. Kom meteen met deze boodschap.

Geef ruimte aan emoties.

Geef de ouders tijd om te reageren en vang de emoties op. Geef erkenning voor de emoties, toon begrip.

Geef ouders de gelegenheid om te reageren en stel het kind daarbij centraal.

Blijf hierbij de zorgen om het kind centraal stellen. Blijf uit een welles/nietes discussie. Ieder heeft het recht op zijn eigen verhaal. Luister actief, hier kan belangrijke informatie uit naar voren komen. Probeer zoveel mogelijk oordeelsvrij te luisteren. Zoek naar wat jullie bindt,

Enschedese Schoolvereniging
Tichelweg 7
7523 AL Enschede
Tel: 053-4311000
E-mail: info@esv-school.nl
Homepage: www.esv-school.nl

het welzijn van het kind. Zelfs ouders die hun kind verwaarlozen of mishandelen weten vaak wel dat zij falen in hun opvoeding. Soms zijn ze zeer onmachtig.

Geef duidelijkheid over het vervolg.

Vertel de ouders wat je vervolgstappen zijn. Soms kan het ook zijn dat je wilt overleggen of even wilt nadenken. Geef die ruimte ook aan ouders, ook zij kunnen even tijd nodig hebben om te bedenken hoe zij nu verder willen. Wees concreet over het vervolg.

Valkuilen:

Direct het woord kindermishandeling of verwaarlozing in de mond nemen.

Hierdoor voelen ouders zich direct in het beklagden bankje zitten en zal een goed gesprek nauwelijks nog mogelijk zijn.

Niet luisteren.

Door alleen maar bezig te zijn met de boodschap die je wilt brengen, vergeet je te luisteren. Hierdoor mis je belangrijke informatie die de ouders kunnen geven.

Geen erkenning voor de gevoelens van ouders.

De meeste ouders zijn van goede wil, maar het kan door omstandigheden soms anders uitpakken. Ieder mens wil gezien en begrepen worden. Door erkenning te geven aan de gevoelens van ouders, ontstaat er rust en ruimte voor een gesprek over de zorgen.